

Paul Leibovici

Încă o minune!

Au trecut de atunci nici mai mult, nici mai puțin de șaiszeci de ani sau chiar mai mult. Era pe când în țara dintre Prut și Marea Neagră, într-un târgușor de la poalele Carpaților, locuiau câteva zeci de familii de evrei, mare parte din ei oameni simpli, muncitori sau mici meseriași, dar cu credința în Cel Atotputernic.

Pe vremea aceea domnea în țara românească un ins pe nume Gheorghe, care era ascultat de norod mai mult de frică decât de vorbă. Că nu putem nici gândi că vorba lui era înțeleaptă. Adunase în juru-i o clică care era gata oricând să dea cu biciul în omenire.

În anul acela, ca un făcut, zăpada căzută din belșug, a acoperit ulițele micului târg. Cu toată zăpada, iarna nu era prea grea, nici prea friguroasă. Tocmai bine de făcut economie la lemne de foc, căci oricum era greu să faci rost de ele. Se dădeau pe bonuri și dacă nu aveai protecție sau câțiva gologani de împins, apoi primeai mai mult cărbune și rumeguș.

Dar la noi, slava Domnului, era cald în casă. Maica-mea a pus soba de tuci pe care gătea în mijlocul casei ca să încălzească toată locuința cu o singură sobă și cu un singur braț de lemne. Tot pe ea fierbea rufele, apoi apa pentru spălat și câte și mai câte. Cum veneam de la școală sau de la muncă, fiecare dintre cei ai casei se dezbrăca în coridor și apoi ne spălam într-o balie. Fiecare primea lenjerie albă, curată și bine călcată. Pe deasupra dădu peste târgul nostru o epidemie. O boală din acelea pe care era greu să-o infrunți. Spital nu aveam, ci doar o policlinică cu vreo doi doctori care mereu se schimbau. Farmacia era și ea vai de capul ei! Nu prea găseai medicamente. Zilnic, la apelul din clasă, erau mai puțini elevi.

Directorul Nedelcu spunea chiar că are de gând să închidă școala până va trece epidemia. Dar cei de la Partid și de la inspectorat se opuneau. Ba chiar l-au

chemat pe director la județeană și i-au tras o prafură de s-a îmbolnavit bietul învățător.

Noi, evreii, ne pregăteam de sărbătoarea de Hanuca. Când la Cooperativă se dădea făină, toată familia era mobilizată să stea la coadă. Maica-mea se așeza cam de la două noaptea la ușa Cooperativei, pe sora mea, o trimetea la Alimentara, iar tătucul aducea cu el o pungă cu d-ale gurii de la cantină. În ce privesc lumânările nu le găseai nicăieri. Așa c-am adunat capete de bumbac de la cooperativa de covoare, iar de ulei am făcut rost din butoaiele rămase în curtea din spate a cooperativei.

În seara de Hanuca, ne-am adunat cu toată familia în jurul mesei și după ce tătucul rosti rugăciunea, a aprins capătul de bumbac care plutea într-o cutiuță plină cu ulei. A ars, scoțând un fum gros și negru, noroc că era lângă geamul care ducea spre curte. Pe masă erau câțiva gogoși pe care mama le pregătise. Mie nu-mi ardea de mâncare, căci zăceam cu febră mare și priveam cu jind la cei care se înfruptau cu bunătățile din camera de oaspeti.

Epidemia s-a întins prin tot târgul. Școala se închise, apoi cooperativa meșteșugărească precum și alte instituții din târg.

Cam pe la jumătatea sărbătorii, eram ca de obicei în așteptarea tătucului, care era plecat la sinagogă... dar el tot întârzia. Fără tătuc nu puteam aprinde smocurile de bumbac. Maică-mea și-a pus șalul de lână pe cap, i-a tras capetele până la mijloc, le-a legat de cordonul de la rochia de barchet.

Apoi și-a tras cizmele de postav. Din uliță o luă drept spre sinagoga Malbin. Afară era întuneric de nu-ți vedeai mâna. Moș Bercu, ceaușul, de cum o văzuse pe Freidolă că se apropie, îi șopti ceva... Mama o porni, prin zăpada îndoită cu noroi unsurors, către ulița centrală, unde se afla clădirea Partidului. O căsoaie arătoasă cu două etaje, bine luminată, de parca nu se afla în același târg. Unde mai pui că era la doi pași de ulița în care se afla casa noastră. Iar după colț, tot în întuneric era și curtea Marelui Reb-Frenkel. Sediul Partidului se afla în fosta reședință a boierului Capril. La etaj, în camera unuia dintre secretarii de partid au fost aduși direct de la sinagogă reb Frenkel și încă doi enoriași care răspundeau de Comunitate. Printre goimii din târg se răspândise zvonul că evreii au adus boala în urbie căci ard bumbac în ulei. Cu cât căuta bătrânul și învățatul rabin să le explice celor de la partid că epidemia n-are de-a face cu sărbătoarea de Hanuca, cu atât se răsteau mai tare la el și la cei doi însoțitori.

Rabinul avea glasul obosit, dar mereu aducea pilde înțelepte. Intr-un sfârșit, când intră în cameră și prim-secretarul de partid al târgului însoțit de primar, reb Frenkel le spuse celor de față: "Indrumați cetățenii să ardă lenjeria de corp ori s-o dea la dubă de dezinfecție. Apoi, zilnic, timp de o săptămână să se spele cu apă caldă și săpun din sodă, schimbând albiturile de îndată. În fiecare seară să aprindă în casele lor un muc de bumbac și să-l lase până ce se va stinge singur". Unii din cei prezenți l-au privit pe rabin cu ironie, alții i-au adresat cuvinte necugetate.

La un moment dat, unul din activiști îi spuse rabinului și celor doi însoțitori că pot pleca. Era cam pe la miezul nopții când tata deschise ușa casei noastre.

În serile următoare, cât era ulița de lungă, pe la toate casele vedeai mucuri aprinse. În curând copiii s-au întors la școală. Oamenii, treceau grăbiți, care încotro spre locul lui de muncă și la treburile lor de fiecare zi.

Din înălțimi cădeau fulgii albi și strălucitori care odată ajunși pe pământ se înghesuiau, formând un covor lung și lat care în câteva ore acoperi târgul nostru de la poalele Carpaților .